

M.A. (SANSKRIT) Semester - 3 (CBCS) Examination
DEC/JAN. - 2020 - [NEW COURSE]
(Alankarshastra):Kavyamimasa (Adhyay - 1To3)
Kavyalankar (Parichhed - 1 To 3) (Elective-1)

Time: 1:30 Hours

Marks: 42

Instructions:

1. Figure to the right indicate marks.
2. There are five questions in the question paper.
3. Answer any three of the following questions.

- प्रश्न-१ नीचेनामांथी कोठपण ब्ने नु आवश्यक विवरण आपी भाषांतर करो. (१४)
- Que-1 Translate any two with necessary notes: (14)
- (१) धर्मार्थकाममोक्षेषु वैचक्षण्यं कलासु व।
प्रीतिं करोति कीर्तिं व साधुकाव्यनिबन्धनम्।
 - (२) ना कवित्वमधर्मय व्याधये दण्डनाय वा।
कुकवित्वं पुनः साक्षान्मृतिमा हुर्मनीषिणः॥
 - (३) विरुद्धेनोपमानेन देशकालक्रियादैमिः।
उपमेयस्य यत्साम्यं गुणलेशेन सोपमा॥
 - (४) अधिकारादपेतस्य वस्तुनोडन्यस्य या स्तुतिः॥
अप्रस्तुतप्रशंसेति सा वैव कथ्यते यथा॥
- प्रश्न-२ नीचेनामांथी कोठपण ब्ने नु आवश्यक विवरण आपी भाषांतर करो. (१४)
- Que-2 Translate any two with necessary notes. (14)
- (१) इदं हि वाङ्मयमुपमया शास्त्रं काव्यं च।शास्त्रपूर्वं कत्वात् काव्यानां पूर्वं शास्त्रेष्वमिनिविशेत्।नह्यप्रवृत्तिं तद्विपास्तमसि तत्त्वार्थसार्थमध्यक्षयन्ति। तच्च द्विधा अपौसषेयं पौसषेयं वा। अपौसषेयं श्रुतिः। सा च मन्त्रब्राह्मणे। विकृतक्रियातन्त्रा। मन्त्राणां स्तुतिनिन्दाव्याख्या विनियोगग्रन्थो ब्राह्मणम्। ऋयजुः सामवेयास्तयी। अथर्वण्ड्य तुरीयः।
 - (२) तत्रास्ति मनोजन्मनो देवस्य क्रीडावासो विदर्भेषु वत्सगुल्लं नाम नगरम्। तत्र सारस्वतेय स्तामौमेयीं गन्धर्वत्परिणिनाय। ततस्तद्वधुवरं चिनिवृत्य तेषु प्रदेशेषु विहरमाणं तुषारगिरिमेवाजगाम, यत्र गौरी सरस्वती व मिथः सम्बन्धिन्यौ तस्थतुः। तौ व कृतवन्दनौ दम्पती दत्ताशिषं प्रभावयेन वपुषा कविमानसनिवासिनौ चक्रतुः। तयोश्च तुं सर्ग कविभ्यः स्वर्गलो कम कल्पतां, यत्र काव्यमेयन शरीरेण मर्त्यमधिवसन्तो दिव्येन देहेन कवय आकल्पं मोदन्ते।
 - (३) काव्यकर्मणि कवेः समाधिः परं व्याप्रियते, इति श्यामदेवः। मनस एकाग्रता समाधिः। समाहित चित्तमर्थान्यश्रयति उक्तञ्च-
सारस्वतं किमपि तत्सुमहारहस्यं
यदगोचरं व विदुषां निपुणैकसेव्यम्।
तत्सिद्धये परमयं परमोडभ्युपायो
यच्चेतसो विदितवेद्यविधेः समाधिः॥
 - (४) पुरा पुतीयन्ती सरस्वती तुषारगिरौ तपस्यामास प्रीतेन मनसातां विरिञ्चः प्रोवाच – ‘पुत्र ते सृजामि’। अथैषा काव्यपुरुषं सुषुवे। सोडभ्युत्थायसपादोपग्रहं छन्दस्वतीं वाचमुदवीचरत्-
यदेतद्वाङ्मयं विश्वमर्थमूर्त्या विवर्तते।
साडस्मि काव्यपुमानम्ब पादौ वन्देय तावकौ।
- प्रश्न-३ आचार्यभामहनां मतानुसार काव्यं लक्षणा सविस्तरं समजावो. (१४)
- Que-3 What are the characteristics of poetry according to Aacharya Bhamah. (14)
- प्रश्न-४ “राजशेखरानुं” ‘काव्यहेतु’ विषयक दृष्टिभिर्दु अन्य आचार्याथी सर्वथा भिन्न छे” – आ विधाननी यर्या करो.. (१४)
- Que-4 “Rajashekharā's view about ‘काव्यहेतु’ is completely different from that of others” Discuss this statement.R (14)
- प्रश्न-५ नीचेनामांथी कोठपण ब्ने पर नोध वप्नो. (१४)
- Que-5 Write note on any two of the following. (14)
- (१) भामहकृतयः।
 - (२) भामहस्य कविप्रशस्तिः।
 - (३) काव्यपाकः।
 - (४) प्रतिमा – राजशेखरद्रष्टया।
